



# EGENKONTROLL

## PROSEDYRER UTGAVE MAI 2015

### INNHold

- |  |        |
|--|--------|
| 1. KONTROLL AV PH                          | side 1 |
| 2. KONTROLL AV TEMPERATUR I VASKEPROSESSEN | side 4 |
| 3. FERDIGVAREKONTROLL                      | side 5 |

### 1. KONTROLL AV PH

#### 1.1 FORMÅL

Vaskeriet må gjennomføre kontroll av pH i vaskeprosessen, og med det sikre at vaskeprosessen er i overenstemmelse med NVKs krav. Gjennom kontroll med pH vil vaskeriet kunne oppdage feil og avvik i vaskeprosessen og kan raskt utført tiltak som sikrer riktig kvalitet på tøy ut til kunde.

Det stilles krav til kvaliteten på vann som brukes i vaskeprosessen. PH på nettvann/renset vann har innvirkning på vaskeprosessen og skal kontrolleres gjennom prøvetaking ved så nært inntaket til vaskemaskinen/vaskerøret som mulig.

#### 1.2 KRAV TIL PH-METER

PH-metret skal ha automatisk temperaturkompensasjon. NVK anbefaler pH-metere i to prisklasser på vår hjemmeside, se link:  
[http://vaskeritilsynet.no/files/Egenkontroll - Tilbud på utstyr til egenkontroll.pdf](http://vaskeritilsynet.no/files/Egenkontroll_-_Tilbud_på_utstyr_til_egenkontroll.pdf).

#### 1.3 FORHÅNDSREGLER VED BRUK OG LAGRING AV PH-ELEKTRODE

PH-elektroden blir defekt om den går tørr. Derfor skal pH-elektroden lagres i oppbevaringsløsning eller renseløsning for pH-elektroder mellom bruk.

PH-elektroden tåler normalt ikke temperaturer over 50 °C. Ved kontroll av prosessvann med høyere temperatur (for eksempel prosessvann fra hovedvask) må man vente med måling av pH inntil temperatur er under 50 °C.

#### 1.4 KALIBRERING AV PH-METER

Utstyr som benyttes til måling av pH skal kalibreres ukentlig. Kalibreringen skal utføres slik det er beskrevet i det aktuelle pH-meterets bruksanvisning, dog med bufferløsninger innenfor pH-området som brukes i kontrollen. Normalt brukes 2-punktskalibrering med bufferløsninger pH 7,01 og pH 10,01.

Bufferløsninger som benyttes til kalibrering av pH-meter må lagres mørkt og kjølig. De skal ikke benyttes dersom holdbarhetsdatoen er utløpt.

Alle kalibreringer skal signeres av den personen som har utført kalibreringen og av den personen som er utnevnt til å verifisere resultatene.

Dersom pH-meteret ikke lar seg kalibrere, skal vaskeriet umiddelbart utføre tiltak. Tiltak kan være å skifte pH-elektrode. Vaskeriet må ha ny elektrode tilgjengelig for umiddelbart skifte.

## 1.5 PH-MÅLINGER

Ved pH-måling av vannprøve som forventes å være i området pH 5,5-8,5, anbefales det å skylle pH-elektroden i bufferløsning pH 7,01 og deretter nettvann, før måling utføres. Dette vil gjelde vann fra siste skyll, pressevann, sentrifugeringsvann og nettvann/renset vann.

### 1.5.1 PH-MÅLINGER AV VASKEPROSESSEN

Egenkontrollen skal utføres i henhold til gjeldende bransjestandarder, se link: <http://vaskeritilsynet.no/bransjestandarder>.

Dersom det ikke eksisterer bransjestandard for den aktuelle kundegruppen, vil prosesskonsulentene gi individuell anbefaling om frekvens for hvert enkelt medlemsvaskeri.

Målingene kan utføres på alle av vaskeriets vaskeprosesser, men de bør primært utføres på vaskeriets mest benyttede og representative vaskeprosesser (for eksempel vask av sengetøy, personaltøy, undertøy m.m.).

Det skal tas en vaskevannsprøve under forvasken (der dette er tilstede i vaskeprosessen), en prøve under hovedvasken og en ved sentrifugering/pressing etter siste skyll. Det skal ikke tas prøve av forvaskevann ved vask av smittetøy (pga. smittefaren).

Vaskevannsprøvene ved for- og hovedvask skal først tas etter at korrekt temperatur er oppnådd og at alle vaskekjemikaliene er dosert.

Prøvene av sentrifuge- eller pressevannet skal tas så sent i vasketrinnet som mulig.

Alle resultater skal registreres i et registreringskjema. Vaskeriet kan benytte seg av egnet registreringskjema i vaskeriets internkontroll. NVK har egnede registreringskjema på vår hjemmeside, se link: <http://vaskeritilsynet.no/dokumentasjon>.

**Merknad:** Det vil være forskjellige registreringskjema basert på kundegruppe, desinfeksjonsmetode og man skal kontrollere vaskemaskin eller vaskerør. Pass på at riktig registreringskjema blir benyttet.

Alle resultater skal signeres av den personen som har utført kontrollmålingen og av den personen som er utnevnt til å verifisere resultatene.

### **1.5.2 PH-MÅLINGER AV NETTVANN/RENSSET VANN**

Det skal tas pH-måling av det vannet som benyttes i vaskeprosessen. I de fleste tilfellene vil dette si nettvann og/eller returvann som er rensset i renseanlegg.

Frekvens av kontrollmålinger avhenger av variasjon på verdiene. Ved stabile verdier innenfor grenseverdiene er behovet for kontroll begrenset til årlig kontroll. Det anbefales flere kontroller jo større variasjonen er på verdiene som måles.

## **1.6 TILTAKSVERDIER**

### **1.6.1 TILTAKSVERDIER FOR VASKEPROSESSEN**

Gjeldende bransjestandarder angir pH-område for pH-målingene i for- og hovedvask og sentrifuge- eller pressevann. Link til gjeldende bransjestandarder:

<http://vaskeritilsynet.no/bransjestandarder>.

Dersom det ikke eksisterer bransjestandard for den aktuelle kundegruppen, vil prosesskonsulentene gi individuell anbefaling av pH-område for de ulike tøykategoriene.

For flammehemmet tøy skal pH-verdi i sentrifuge- eller pressevann ligge over pH 7,0.

### **1.6.2 TILTAKSVERDIER FOR NETTVANN/RENSSET VANN**

PH i nettvann/renset vann skal ligge mellom pH 6,0 og 9,5, i henhold til drikkevannsforskriften.

## **1.7 AVVIKSBEHANDLING**

Dersom prøveresultatene er utenfor angitt/anbefalt pH-område skal dette registreres som avvik og korrigerende tiltak må settes i verk. Vaskeriet skal sikre at avvik behandles effektivt og at nødvendige korrigerende og forebyggende tiltak iverksettes så raskt som mulig.

Avviksbehandlingen skal registreres i avviksskjema. Vaskeriet kan benytte seg av egnet avviksskjema i vaskeriets internkontroll. NVK har egnet avviksskjema på vår hjemmeside, se link: <http://vaskeritilsynet.no/dokumentasjon>.

Avviksbehandlingen skal signeres av den personen som har utført avviksbehandlingen og av den personen som er utnevnt til å verifisere at avviksbehandlingen har lukket avviket.

**Merknad:** Ligger pH for nettvann utenfor pH-området angitt i drikkevannsforskriften må vaskeriet kontakte vannleverandøren for utbedring.

## 2. KONTROLL AV TEMPERATUR I VASKEPROSESSEN

### 2.1 FORMÅL

Sikre korrekt temperatur i vaskeprosessen og å sikre termisk eller kjemotermisk desinfeksjon der dette er påkrevd.

### 2.2 TEMPERATURKONTROLL

Egenkontrollen skal utføres i henhold til gjeldende bransjestandarder, se link: <http://vaskeritilsynet.no/bransjestandarder>.

Dersom det ikke eksisterer bransjestandard for den aktuelle kundegruppen, vil prosesskonsulentene gi individuell anbefaling om frekvens for hvert enkelt medlemsvaskeri.

Det skal normalt utføres visuell kontroll av temperaturen i forvask (der dette er tilstede i vaskeprosessen) og hovedvask. Visuell kontroll utføres på maskindisplayet.

Alle resultater skal registreres i et registreringsskjema. Vaskeriet kan benytte seg av egnet registreringsskjema i vaskeriets internkontroll. NVK har egnede registreringsskjema på vår hjemmeside, se link: <http://vaskeritilsynet.no/dokumentasjon>.

### 2.3 TILTAKSVERDIER

Forskjellen mellom sett-temperaturen og temperaturen på displayet skal ikke overstige 4 °C. Sett-temperaturen skal fremkomme av vaskeresepten for den aktuelle vaskeprosessen.

### 2.4 AVVIKSBEHANDLING

Dersom visuell kontroll viser temperatur utenfor grenseverdien skal dette registreres som avvik og korrigerende tiltak må settes i verk. Vaskeriet skal sikre at avvik behandles effektivt og at nødvendige korrigerende og forebyggende tiltak iverksettes så raskt som mulig.

Avviksbehandlingen skal registreres i avviksskjema. Vaskeriet kan benytte seg av egnet avviksskjema i vaskeriets internkontroll. NVK har egnet avviksskjema på vår hjemmeside, se link: <http://vaskeritilsynet.no/dokumentasjon>.

Avviksbehandlingen skal signeres av den personen som har utført avviksbehandlingen og av den personen som er utnevnt til å verifisere at avviksbehandlingen har lukket avviket.

## 3. FERDIGVAREKONTROLL

### 3.1 FORMÅL

Å sikre gode rutiner ved vaskeriets utplukking av tøy til omvask, reparasjon eller kassasjon, samt å avdekke eventuelle gjentakende avvik i produksjonen.

### 3.2 VISUELL KONTROLL AV FERDIGVARE

Ferdigvarekontroll skal utføres ukentlig ved å gjennomføre visuell kontroll av minimum 10 stk. av en representativ tøykategori.

Tøyet tas ut fra lager på ren side og kontrolleres for flekker, glatthet, hvithet, fargeavvik, restfuktighet, slitasje, skader og andre forhold som medfører omvask, reparasjon eller kassasjon eller som stammer fra andre avvik i produksjonen.

Alle resultater skal registreres i et registreringsskjema. Vaskeriet kan benytte seg av egnet registreringsskjema i vaskeriets internkontroll. NVK har egnede registreringsskjema på vår hjemmeside, se link:

<http://vaskeritilsynet.no/dokumentasjon>.

### 3.3 KRAV

Dersom 10 % eller mer av det kontrollerte tøyet går til omvask, reparasjon og kassasjon er de normale rutineene for ferdigvarekontroll å anse som ikke tilfredsstillende.

### 3.4 AVVIKSBEHANDLING

Dersom ferdigvarekontrollen viser flere avvik en det som er tilfredsstillende skal korrigerende tiltak settes i verk. Vaskeriet skal sikre at avvik behandles effektivt og at nødvendige korrigerende og forebyggende tiltak iverksettes så raskt som mulig.

Avviksbehandlingen skal registreres i avviksskjema. Vaskeriet kan benytte seg av egnet avviksskjema i vaskeriets internkontroll. NVK har egnet avviksskjema på vår hjemmeside, se link: <http://vaskeritilsynet.no/dokumentasjon>.

Avviksbehandlingen skal signeres av den personen som har utført avviksbehandlingen og av den personen som er utnevnt til å verifisere at avviksbehandlingen har lukket avviket.